

om de Konsekventer, der kunne komme af enkelte Love.

Med Hensyn til hele Lovforslaget's Behandling her i Thinget tror jeg, man vil erkjende, at den denne Gang fra alle Sider saavel fra Flerallets Side — og særlig fra min Side som Ordfører som ogsaa fra den anden Side, fra Mindretallets Side, — hvad jeg skal erkjende, er holdt langt borte fra Storpolitiken. Den har været saa jaglig og saa lidt spændende som blot muligt. Jeg har i det Mindste bestræbt mig for at gjøre den saa lidt agiterende, som det har været mig muligt, og jeg tror, det er lykkedes mig. I det Mindste har jeg ved at se den totale Uopmærksomhed, der har hersket i Thinget under Finantslovbehandlingen, smigret mig med, at det er lykkedes mig i høj Grad at gjøre Finantslovbehandlingen, som den burde være under disse Forhold. Det er, i alt Fald fra vor Side, gjort i den bestemte Hensigt at gjøre det ikke blot muligt, men let at berede Veien for at komme ind i lovlige, ordnede Tilstande. Den Strid, der nu har været ført gennem en Række af Aar om det personlige og det rent retslige Spørgsmaal, denne Strid har ført os Alle videre, end det i sine Konsekventer utvivlsomt er ønskeligt, og jeg tror, at der er en almindelig Erkjendelse Landet over af, at der er praktiske Opgaver, der maa løses, og at Landets Eksistens staar paa Spil økonomisk og maaske politisk, dersom vi ikke her kunne enes om at komme igjen indenfor lovlige, ordnede Tilstande og paalægge os den Resignation, der i saa Henseende er nødvendig. Der er selvfølgelig Ingen fra vor Side, der derigennem opgiver sin Opfattelse af Rets-spørgsmaalet. Det kan man ikke vente, det er en Selvfølge. Men det er vor Overbevisning, at man, ved igjen at komme ind under lovlige ordnede Tilstande og ved, at derigennem Thingene kunne til at bestjæftige sig med de store praktiske Opgaver, der ligge for, og som maa løses, vil ad en fuldkommen sikker, om end noget længere Vej ogsaa naae til den Forstaaelse af det retslige Spørgsmaal mellem Faktorerne i Landet, som man er kommen langt borte fra under den nuværende Strid, og som er Betingelsen for, at det politiske Liv herhjemme kan blive et virkelig frugtbart og nyttigt Liv for Landet. Det er den Betragtning, der har ledet Flerallet til at forme Finantslovsforslaget, som det er forment, til ikke at rejse nye Stridsspørgsmaal, og til med Hensyn til de gamle Stridsspørgsmaal at stille sig saaledes, at det er muligt at komme til en Overenskomst om, hvorledes de skulle

løses. — Der er jo imidlertid et Spørgsmaal, med Hensyn til hvilket ikke nogen Overenskomst kan naas paa Finantsloven, og det er med Hensyn til Bevillingerne til de provisoriske Love. Disse Bevillinger maa — paa staas det fra Regeringens Side — gives, saa længe Lovene bestaa. Regeringens Betragtningssmaaede er jo denne, at en Finantslov skal indeholde Overslag over Statens Indtægter og Udgifter, og Udgiften i Henhold til en provisorisk Lov er en Statsudgift, skal altsaa opføres paa Finantsloven, og saalænge de provisoriske Love efter Regeringens Mening bestaa, er Regeringen ude af Stand til at modtage en Finantslov, som ikke indeholder Bevillinger til de provisoriske Love, den har udstedt. Det er, saavidt jeg tror, en korrekt og upartisk Fremstilling af Regeringens Anskuelse. Thingets Fleral deler ikke denne Betragtning, og det saa meget mindre, som den jo dog hviler paa en rent formalistisk juridisk Opfattelse af et Udtryk "Statens Udgifter", der slet ikke med Nødvendighed medfører denne Forstaaelse. Thi hvad er Statens Udgifter? Det er det, som ifølge Grundloven bestemmes paa Finantsloven, og naar en Udgift ikke findes paa Finantsloven, er den ingen Statsudgift, og saa behøver man ikke at gjøre sig Strupler med Hensyn til den Finantslov, som ikke har den. Men det kunde ikke falde mig ind nu at komme ind paa den formelle juridiske Diskussion, der kunde reises om denne Sag paa Grundlag af Ordet "Statsudgifter"; thi derved vilde vi jo slet ikke naae Noget. Det er ikke nogen Opgave for os under den alvorlige Situation, vi efterhaanden ere komne ind i her i Landet, at føre en rent juridisk Diskussion, som kan have Interesse for en Diskussionsklub, men som praktisk er uden Betydning. Men bagved ligger et meget stort praktisk politisk Spørgsmaal, det nemlig, om det kan forenes med konstitutionelt Liv overhovedet, at Regeringen eller Regeringen i Forening med det ene Thing benytter § 25 i Grundloven til mod det andet Things Willie at gjennevtvinge Forandringer paa Lovgivningsomraadet. Det er det store Spørgsmaal, der ligger bagved. Dersom det bliver godkendt fra Folkethingets Side, at Regeringen kan udstede provisoriske Love med det andet Things Samvirken, holde dem borte fra dette Things i Henhold til Grundlovens Bestemmelser og hele Grundlovens Aand lovlig berettigede Indflydelse, ligesaa længe den vil, og samtidig tvinge dette Thing til at bevilge alle Udgifterne til disse Love, da er det ganske klart, at vi ere inde